

KENIA TANZANIA

FRENCH SOUTHERN ANTARCTIC LANDS

HEARD ISLAND & MCDONALD ISLANDS

Kenia - Tanzania - Zanzibar

23 september - 23 oktober 2000

Na een zit van ruim acht uur in een vliegtuigstoel en 6683 kilometer zuidelijker van Amsterdam, landt het KLM-toestel 's avonds in Nairobi. Reisleidster Nicole wacht ons op en de gezamenlijk reizenden formeren zich om haar heen. De groep blijkt zestien-koppig te zijn. Rufus, de chauffeur voor de komende periode, staat met zijn truck reeds voor het vliegveld. We stappen in en gaan naar Silver Springs, een simpel hotelletje in Nairobi.

Hier incasseert Nicole van iedereen 250 Amerikaanse dollars (ruim 650 gulden tegen de dan geldende koers van Fl. 2.62). Het geld is bestemd voor het dagelijkse eten en drinken dat onze eigen kok Kenyatta voor ons gaat bereiden. Corveeploegen worden ingedeeld om Kenyatta te assisteren met het snijden van alle maaltijd-ingrediënten. Een pakploeg neemt de verantwoordelijkheid op zich voor het in- en uitladen van de bagage in de truck. Als alle praktische zaken zijn geregeld kruipen we het bed in.

24 september.

Het gaat nu echt beginnen. Het op 1700 meter hoogte liggende Nairobi laten we achter ons. Via de Kikuyustreek loopt de reis richting Mount Kenia. Hier ligt een camping die het einddoel voor vandaag vormt. Voorlopig zijn we daar nog niet. De eerste indruk van Kenia is dat de mensen allemaal vrolijk kijken bij het zien van een groep blanken.

We leren ons eerste woord in het Swahili, de voertaal in Kenia. Kinderen roepen namelijk blij 'Jambo' (hallo) en zwaaien enthousiast als we passeren. De tweede indruk is dat de mensen het met weinig moeten stellen. Ze wonen, net buiten Nairobi al, enorm primitief in lemen hutten die zijn voorzien van een golfplaten dak of eentje waarbij de bewoners zich hebben laten inspireren door natuurlijke materialen (palmbladeren of stro). Overal ligt zoi wat het prachtige landschap erg ontsiert. Indrukken worden opgezogen, de sfeer geproefd en de geur van dit land opgesnoven. In het dorpje Kabati volgt echter voor menig een de eerste cultuurschok. Uit alle hoeken en gaten komen in

lommen gehulde kinderen op ons afrennen. Nadat we uit de truck zijn gestapt, en met beide benen ineens twee meter lager op de grond staan, is Kabati plotseling overal om ons heen. We voelen ons ongemakkelijk met al die ogen op ons gericht. Het dorp is één grote vieze bende en aan de inwoners van Kenia moeten we nog wennen. In een armetierig restaurantje gaan we lunchen. Het verhaal gaat dat coca cola alle bacteriën doodt, die onverhoopt met het eten binnenkomen. De cola wordt dus massaal besteld. We krijgen een lokaal gerecht. Op het bord ligt ugali (een wit ogend maisgerecht), chapati (pannekoek in stukjes), iris en githerie (twee soorten gerecht met bonen), wikispinazie en andijvie), door de hoeveelheid gen we de reis. Nog ervaring. Dit keer de grond in een snel verder. Het het zover is, wil Hoewel nog iedereen voor voor de heus toilet d o u c h e K e n y a t t a maakt een heerlijk maal met verse vis op een houtskoolvuur. Een gewaarschuwd mens telt voor twee dus voor het eten hangt iedereen de handen even in de dettolbak en laat zich dit maal vervolgens goed smaken. Als de corveeploeg heeft afgewassen volgens voorgeschreven ritueel (afwasbak, spoelbak en dettolbak voor de ontsmetting) zitten we nog even rond een kampvuurtje om even later te gaan slapen.

Kenia

Het Oost-Afrikaanse Kenia beslaat 580.367 km² en is daarmee veertien keer zo groot als Nederland. Het aantal inwoners is ruim 28 miljoen. De belangrijkste bevolkingsgroepen zijn de Kikuyu (20 %), Luhya en Luo (beiden 13 %), Kamba (11 %) en de Masai die anderhalf procent vertegenwoordigt. De officiële taal is Swahili, het betaalmiddel de Keniaanse Shilling. Kenia is sinds 1963 onafhankelijk. De eerste president is Kenyatta die van 1963 tot 1978 het land regeert. Kenyatta wordt opgevolgd door de huidige president Daniel Arap Moi. De hoofdstad van Kenia is Nairobi.

Vroeg op, koffie, ontbijtje, spullen inpakken en de tent ook. Dan wegwezen, richting Shaba Hills waar een game drive gepland is. 25 september. De omgeving is prachtig, Kenia! Wat een land! Na de nodige uurtjes in de truck volgt een stop bij het Range Land Hotel om even de door Kenyatta zelf gemaakte lunch te nuttigen. Dan snel verder.

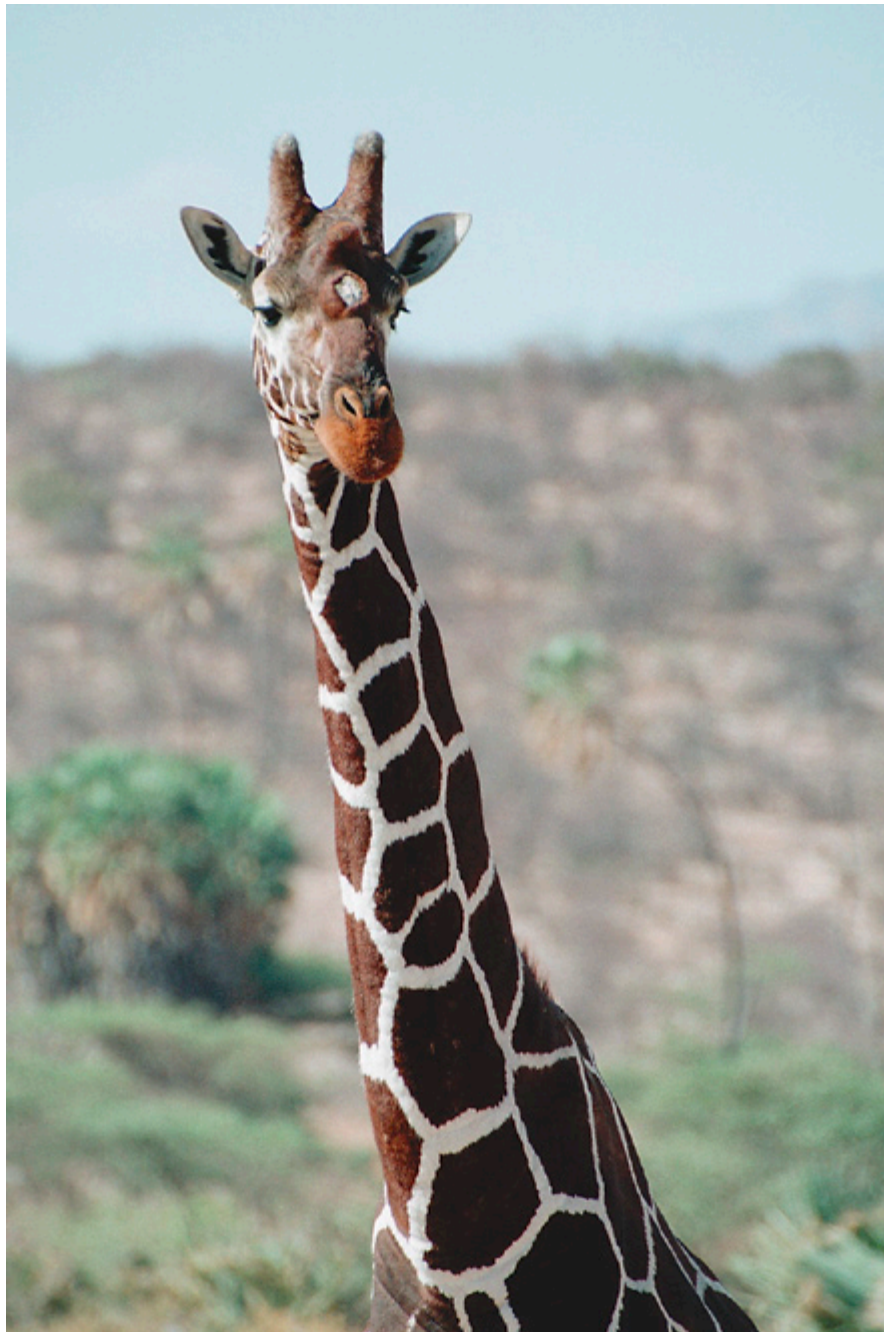
Onderweg komen we schitterende mensen tegen, in opvallend getinte gewaden en omhangen met vele kleurige kralenkettingen. Het volk behoort tot onder anderen stammen als de Samburu en Turkana. Je vraagt je af hoe zij zo enorm primitief kunnen leven in met poep en plas gebouwde hutten, afhankelijk van de waterputten die meestal op lange afstand lopen van een woonwijk liggen. Ineens doemt in de door extreme droogte geteisterde middle of nowhere een oase op. Deze ware verrassing blijkt de omgeving van een lodge te zijn waar we dorstig neerstrijken en groenige meerkatten (apensoort) een schouwspel opvoeren. Dan genieten we van het schitterende landschap en de dieren in Shaba Hills. De inmiddels ondergaande zon geeft het gebied een gouden gloed. Langs de rivier zetten we het tentenkamp weer op, dit keer in een kring in verband met de veiligheid. Uiteindelijk liggen we hier wél even in een omgeving met wilde dieren. Op sanitair gebied is het behelpen. Het toilet bestaat uit een zelf gegraven gat in de grond en water ontbreekt. Daar krijg je een brok pure natuur voor terug evenals een volledig zichtbare melkweg zoals je in Nederland nooit meer ziet. 's Nachts klinken de geluiden van dieren in de buurt. Een geruststellende gedachte is dat twee rangers ons de hele nacht bewaken en er vast wel door hen wordt ingegrepen voordat iemand aan flarden is gescheurd.

Gouden avondgloed op een schitterend landschap.

Het is 26 september, kwart voor zes en nog helemaal donker in Shaba Hill's als we opstaan. Driekwartier later tuurt iedereen om zich heen, zoekend naar dieren.

Al snel zijn de eerste giraffen ontdekt, die zeer strak zijn vormgegeven. Ook de zebra's hebben een heldere tekening. De streepjes zijn zo smal dat het lijkt of ze met een fijnschrijver zijn gemaakt. De ochtendzon warmt het land snel op en kleurt het in de natuurlijke tinten.

De fijne strepen en witte buiken van Grevy's zebra's.

De reticulated giraffe met een opvallend scherp vlekkenpatroon komt veel minder voor dan de Masai giraffe met een meer gefield uiterlijk.

Een manyata.

Een pale chanting goshawk kijkt ons vanaf een boomtak, nieuwsgierig na terwijl voor de truck een gigantische kudde buffels de weg oversteekt. Een gerenuk, oftewel giraffegazelle, knabbelt onverstoord aan zijn ontbijtblaadje en klipspringers demonstreren hun kunsten op de rotsen. Blauw, turquoise spreeuwen vliegen als glimmende edelstenen door het landschap. Het is op en top genieten, er is dan ook echt enorm veel te zien. De uren verstrijken als minuten en als niemand nog maar denkt aan eten, blijkt het daar alweer tijd voor te zijn. Na de lunch in de Sarova Shaba Lodge waar het ook even mogelijk is een verfrissende duik te nemen in het zwembad rijden we naar Buffalo Springs. Onderweg naar dit nationale park passeren we een kraal bestaande uit een hut of tien. De primitieve onderkomens van riet, waarop lappen en karton fungeren als dak, worden bewoond door Samburu's.

Via de Chokaa Togawa gate arriveren we 's middags in Buffalo Springs. Het is er waanzinnig. Er wonen cheeta's, waarvan we er eentje zien. Een struisvoegecht paar paradeert met twaalf pluizige jongen in het door de zon uitgedroogde, lichtgekleurde gras.

Leeuwinnen liggen uit te buiken nadat ze zich tegoed hebben gedaan aan een zebra waarvan nog wat restanten onder een boom liggen. En een ijsvogel kleurt nog mooier dan hij al is door de zakkende zon die het decor een gouden randje geeft. Hier doorheen rennen nog schitterend getekende spiesbokken. Helaas wordt het na een prachtige zonsondergang vervolgens snel donker en

maken we er een halszaak van zo snel mogelijk bij het tentenkamp te komen. Het is immers niet veilig en bovendien niet toegestaan, in het donker tussen het wild te rijden. Tegen zevenen zijn we terug en heeft Kenyatta het diner reeds voorbereid. In het aardedonker, onder een in al haar glorie schitterende sterrenhemel, doen we ons aan de maaltijd tegoed. Nog even praten rond het kampvuur en dan ligt iedereen gestrekt om te luisteren naar de nachtelijke dierengeluiden.

Het wilderniskamp wordt opgebroken. Jammer, want het had absoluut wat. 27 September om acht uur zitten we in de truck richting Maralal, de hoofdstad van de Samburu.

Onderweg komen we al Samburu tegen in hun kleurige gewaden, omhangen met vele lagen brede kettingen. Het land wordt droger en is steeds meer getekend door uitblijvende regen. In het tienduizend inwoners tellende dorpje Wamba stoppen we even. Naar onze begrippen is het bizar te zien hoe deze mensen moeten zien te overleven. Ze zijn in ieder geval erg blij met onze afgedankte kleding. In de middag zijn we op de Yare Camel Club waar het kamp weer wordt opgetuigd. Er zit een speermaker die laat zien hoe je deze wapens maakt en natuurlijk zijn ze ook te koop. Op de kampeerplaats is een bar, daarbij ook een douche, normale toiletten en wastafels. Ook buiten zijn douches, maar slechts primitieve long-drop toiletten.

Door een prachtig landschap lopen we hedenochtend, 28 september naar een Samburudorp om met eigen ogen te zien hoe deze mensen leven. Dat is dus primitiever dan iemand zich kan voorstellen.

In een hut is één slaappleeds gecreëerd waar de hele familie ligt. Naast het 'bed' is de 'keuken', waar een westerse vrouw zich vermoedelijk geen raad mee zou weten. Dan is er nog een overbevolkt geitenhok. Buiten liggen kralenkettingen uitgestald, gemaakt door de vrouwen van het dorp. Zij wachten de toeristen vol verwachting op in de hoop veel van hun waar te verkopen. Na het dorp gaan we naar Maralal, een redelijke stad. Ook hier onverharde stoffige wegen en straten. We lunchen dit keer in de stad en kijken ongegeneerd naar de prachtig uitgedoste krijgers, die met hun uitstraling, haardracht, sieraden en kleding behoorlijk de aandacht trekken. Na het middagmaal gaan we terug de bergen in, waar Samburu's traditionele dansen opvoeren onder de stralende zon. De folklore, het zoemende gezang en de aparte dansen zijn een prachtig schouwspel. Terug op de camping douchen we het stof van ons af onder het koude water, dat trouwens zeer acceptabel is bij deze buitentemperatuur. Na een gezamenlijk diner ligt iedereen weer vroeg in de slaapzak. Morgen moeten we namelijk gezond, maar vooral vroeg weer op.

Al om zeven uur is het hele kamp opgebroken. 29 september. Na de dagelijks terugkerende gebakken eieren vervolgt de reis. Via het dorpje Mugie, dat niks voorstelt, rijden we richting Baringo.

Herhaaldelijk getuigen karkassen langs de zandwegen van de droogte die dieren parten begint te spelen. Ook de mensen hebben inmiddels last van de aanhoudende droogte. Tot de eerdere behuizing, voornamelijk rechte hutten, wonen de mensen hier meer in rondavels. Rond het middaguur arriveren we op Robert's Camping aan Lake Baringo dat 168 km² oppervlak beslaat en woonruimte biedt aan nijlpaarden. Het tentenkamp zetten we niet al te dicht langs het meer. De nijlpaarden gaan 's nachts namelijk grazen en als je tent in de weg staat banjeren ze er gewoon doorheen, dus mocht je in hun doorloop liggen dan ben je plat. Als het kamp staat maken we een tochtje over het meer en zien wat nijlpaarden van dichterbij, maar ook lizzards en prachtige vogels zoals de Visarend. Het is erg heet met de 45 graden van vandaag, maar verder een heerlijke dag. 's Avonds in de tent is er een ontmoeting met een mug die het einde van haar leven vindt tegen de wand van de tent. Bloed!? Zo'n eerste steek brengt enige spanning met zich mee, want, 'krijg ik nou malaria?'

Om acht uur de volgende ochtend is het al dertig graden. We wandelen in de omgeving met gids William, op zoek naar mooie vogels. Hij laat ons kennismaken met de Salvadoreboom en weet te vertellen dat de lokale bevolking de wortels van deze boom gebruiken tegen malaria.

Gekookt in water drinkt de persoon in kwestie de Salvadoresubstantie tot braken volgt. Drie kleine naakte uit een boom gevallen werverbabies zijn het volgende dat we aantreffen. William redt de vogeltjes door ze in een ander nestje te zetten. En nu maar hopen dat de ouders hun kleintjes terugvinden. We zien verder een kleine rode schorpioen en wat bewoners uit de omgeving.

Na twee uur wandelen zijn we terug op het kamp, nemen een lunch en gaan naar Lake Bogoria. Hier wonen duizenden flamingo's die een fascinerende, eindeloos lange roze slinger vormen. De enorme droogte heeft het meer echter al grotendeels drooggelegd. En op de zilte gescheurde grond liggen talloze vogellijken, de stille getuigen van die droogte. Inmiddels is de temperatuur alweer opgelopen tot boven de veertig graden. Als we de flamingo's uitvoerig hebben bewonderd volgt een kijkje elders langs het meer waar geisers heet water spuwen. Het is ook hier weer op en top genieten. Kenia heeft in ieder geval ons hart gestolen.

Via Kabernet gaat onze reis op 1 oktober naar Eldoret, een van de grotere steden in Kenia. Om precies te zijn de vierde na Nairobi, Mombassa en Kisumu. Het is vandaag met name een reisdag.

Om vier uur 's middags komen we op de plek waar we zijn moeten, een schitterend plekje vlak na Kitale. Het heet Sirikwa. Ons tentenkamp zetten we op in de grote prachtige tuin van een Engelse vrouw. Op slechts een stelletje na zitten we hier als enigen met de Baobab-groep. Extra attractie is dat het kampje beschikt over een heerlijke douche met warm water en die zijn, zo is reeds gebleken, toch redelijk zeldzaam.

Het heerlijk naar de vele hier bloeiende bloemen geurende plekje wordt veel te snel verlaten. Spijtig, maar we moeten weer verder. Vandaag, 2 oktober, is het de bedoeling Lake Turkana te bereiken.

Noordelijk Kenia, net onder de grens met Ethiopië, is het droogste en heetste deel van het land. De mensen hier zijn veel donkerder ten opzichte van de overige Kenianen. Verder is typisch Turkaans het aan de slapen opgeschooren haar. In Turkana zijn we echter zomaar niet. Bij de grens Kainuk ligt een roadblok. Het is de bedoeling dat we in konvooi door het gebied gaan rijden. Voor het roadblok wonen de Pokot, een stam die in onmin leeft met de Turkana. Een strijd die draait om koeien. Wij westerlingen begrijpen dat pas na enkele uren rijden richting Turkana en na een stevige onderhandeling met de grensbewaking die zichzelf overduidelijk erg belangrijk vindt. De rit is stoffig, warm en het wordt maar droger en droger. De temperatuur vanochtend was met een graad of twintig aangenaam, inmiddels is het dat zeker niet meer. De zinderende hitte, temperaturen boven de vijftig graden en het stof doen ons zeer smerig voelen. De bevolking die we tegenkomen in het overigens zeer

dunbevolkte gebied leeft zeer primitief. Bij het zien van de levensstandaard van dit volk voel je je redelijk beroerd; ze hebben niets en zijn broodmager. De rivieren zijn kurkdroog en de bodem van de meeste waterputten is in zicht. Het schijnt hier tenminste drie jaar niet te hebben geregend. Drama! Onderweg delen we water uit in flessen die leeg waren en daarna hervuld met kraanwater van een van de campings waar we waren. Ondanks dat de mensen hier totaal niets hebben zien ze er prachtig uit. Vrouwen dragen, net als andere Keniaanse stammen, kleurrijke gewaden en vele lagen kralenkettingen. Onderweg passeren we het dorpje Lodwar, waar zowaar een riviertje doorheen loopt. Inwoners gebruiken het voor hun was, wassen

ook zichzelf er in en gebruiken het water bovendien om te drinken. Als we verder gaan doemt ineens, maar liefst tien uur na het vertrek hedenochtend, het Turkanameer op. Het schittert als een turquoise emailen schaal in deze enorme zandbak. De eerste activiteit hier is het opzetten van de tent voordat het helemaal donker is en dat is het snel. Na het avondmaal is het weer even behelpen. Tand en poetsen met flessenwater waar we ook nog eens zuinig mee moeten omspringen. Poepen doe je hier in een met strooien wand omheind gat. Via een ingenieus systeem is het mogelijk met het bronwater te douchen. Gebruikmakend van de wet van de communicerende vaten, bedien je een

De medicijnman maakt ook hangmatten.

stevige buis die in de lucht steekt. Hoogstaand stopt het bronwater met stromen, maar als je de slang omlaag trekt heb je een fantastische douche. Verkwikend is deze echter niet, want het water is net zo heet als de buiten-temperatuur.

Turkana is een wereld van 25.000 jaar terug in de tijd. Die wereld verlaten we even gedurende de nacht als we in slaap vallen en daardoor ook even geen last hebben van deze energie-vretende hitte.

Op 3 oktober om acht uur 's morgens gutst het zweet hier al van het lijf. Turkana staat vast en zeker in de wereld-hitte-top-10. We bezoeken een schooltje, luisteren naar liedjes van de schoolkinderen en bekijken enkele hutten van binnen. Ach, je moet wat, niet?

De mensen hier zijn ook weer erg blij met oude kleren, die in hun ogen zo goed als nieuw zijn, zelfs als er een knoopje af is of er ergens een gaatje in zit. Het geeft een goed gevoel, al stelt het voor ons westerlingen niets voor, een glimlach op een gezicht te zien verschijnen in ruil voor iets wat je toch niet meer draagt. Van meester Milton, een Engels sprekende Turkaan, krijgen we lesje gebruiken en gewoonten zoals die hier gelden. Stelen wordt bestraft door datgene dat ontvreemd is dubbel terug te moeten betalen, oftewel als je hier een geit jat moet je er twee terug betalen. Bij de bevolking zie je vaak gelijkmatige littekens op de huid. Meester Milton legt uit dat je hieraan onder meer kunt zien of iemand ziek is geweest, heldendaden heeft verricht of gewoon als mooi geldt en in welke mate. Terwijl Milton enthousiast vertelt hoe de wereld hier in elkaar steekt, vlechten vrouwen op de achtergrond, direct achter ons kamp allerlei attributen van gedroogde palmladeren. Uiteraard moeten we dat van naderbij bekijken. Manden in diverse formaten en modellen, onderzetters, gekke poppetjes en mes-armbanden. Er is van alles te koop voor een habbekrats. Natuurlijk wordt er af gedongen, maar niet te veel want dat is gênant. De avond is voor ons. De Turkanen hebben zich prachtig uitgedost en voeren traditionele dansen op. Foto's maken vinden ze maar niks en dat vinden wij weer niks. Deze zweterige, klamme dag sluiten we niet al te laat af. Morgen moeten we uiteraard weer erg vroeg op.

Na een zweterige nacht, breekt de dag van vertrek aan. Turkana, een absolute hel op aarde. Boeiend genoeg om niet te willen missen, maar toch prettig dat we dit godvergeten oord verlaten. Dat is te hopen althans.

4 oktober. Na slechts een half uur hobbelen in de truck staat het ding stil, zomaar, 'in the middle of nowhere'. Nog geen zeven uur in de morgen en het is al erg warm. Gerommel van gereedschap en twee gebogen Kenianen over draad-

jes en schroefjes. Kenyatta en Rufus fixen het euvel en na iets meer dan een kwartiertje zijn we tot onze grote opluchting weer in beweging. Half drie, na weer een lange rit door de eindeloze droogte, zijn we weer bij Kainuk, de grens met de Pokot. Zonder verdere stops rijden we door naar de eindbestemming van vandaag: Marich Pass waar onze kampeerplaats aan een rivier ligt. Na een douche waar iedereen weer helemaal aan toe was en een heerlijk maal van Kenyatta begint het te regenen. Goede reden om de tenten in te vluchten en te gaan slapen.

Half zeven de volgende ochtend. De boel wordt opgebroken, de truck ingepakt en na een ontbijt is deze plek anderhalf uur later door ons verlaten.

Rond half elf is het tijd voor een pauze en banjeren we wat rond in Katele waar we ook lunchen. Echt bijzonder is het hier niet, dus het verblijf tot 13:00 uur is voldoende. Het eind van de middag zijn we bij Kakamega. Een 250 vierkante kilometer groot regenwoud. Het verschil met gisteren is extreem. Hier ziet de wereld er enorm groen uit. Aan regen schijnt geen gebrek te zijn en prompt ervaren we dat zelf ook. De nattigheid lijkt met hemel en al naar beneden te komen. Tegen alle verwachtingen in drijft geen enkele slaapzak de tent uit. De complimenten voor Boababs onderkomen, binnen is alles gewoon kurkdroog. De bakken regen maken het woud er niet minder mooi om. Tijdens een oplaring verdampt het vocht wat een mysterieus effect geeft. Het is genieten van het fabelachtige uitzicht vanaf een hoger liggend punt. Het woud is nog maar een fractie van wat het ooit was. Er leven nog vierhonderd vlindersoorten maar ooit was er de 'big five' te vinden, helaas nu niet meer door toedoen van de mens. Iets na tien, voor ons dagelijks leven in Afrika tot nog toe een later-tje, liggen we plat.

Mistflarden boven het Kakamega regenwoud

Een wandeling door het woud is natuurlijk een 'must' dus daar beginnen we vandaag, 6 oktober, maar eens mee op een redelijk normale tijd.

Op een minder redelijke tijd was het ook mogelijk vanaf het gisteren bezochte hogere punt de zonsopkomst te bekijken. Onder leiding van een gids vernemen we bij daglicht dat er heel wat planten en bomen zijn met een helende werking tegen onder meer staar, maagproblemen of prostaatkanker. Andere planten dienen als soep te worden geconsumeerd en werken tegen weer een ander soort klacht. Na onze woudtocht volgt een bezoekje aan het nog geen zestigduizend inwoners tellende Kakamega stad, een zeer kleurrijke bende. Kort samengevat is het een grote chaotische markt. Er hangen vele jurken in lawaai kleuren, er liggen talloze schoenen en andere zoi. Het weer heeft zich na de nodige buien van een dag eerder enorm hersteld. De lucht is blauw, de zon aangenaam warm. In Kisumu, de na Nairobi en Mombassa op drie na grootste stad van Kenya, is het tijd voor een lunch. De eindbestemming is Kisii waar we in het Mash park hotel overnachten. Het onderkomen is eenvoudig, maar netjes en iedereen kan zijn bagage weer eens lekker herschikken en reorganiseren. Maar bovenal is het zeer aangenaam weer eens in een echt bed te slapen en te douchen met warm water.

Dankzij deze 2-in-1 foto heeft Dick nu twee camera's...

TANZANIA

De eerste missie vandaag, 7 oktober, is de watervoorraad eens goed aan te vullen. Dat doen we nog even in Kisii. Daarna rijden we naar de grens met Tanzania.

De truck passeert het dorpje Suna en net als in vele andere kleine dorpjes is het er een drukte van belang. Overal mensen met water op het hoofd en in de buurt van handelswaar, kortom een kleurrijke chaos. Rond elven zijn we bij Isebania, de grensovergang aan de Keniaanse kant. Na wat bureaucratisch geneuzel bij de autoriteiten zijn we een uur later aan Tanzaniaanse zijde in Sirari. Het eerste verschil met Kenia zijn de enorme uitgestrekte vlakten en de dorpjes die op het eerste gezicht iets verzorgder ogen dan die in Kenia. Na een klein stukje rijden van de grens af nuttigen we onze eerste lunch in Tanzania. Als de boel weer is opgeruimd, geniet iedereen in stilte van het fabelachtige landschap. De dag eindigt aan het Lake Victoria, een soort filmbeeld dat zo in 'Out of Africa' had kunnen zitten. Dit is een onbeschrijfelijk mooi, sfeervol plekje. De tenten worden neergezet bij de Bay Lodge camp site dat de naam Speke Bay draagt. Het is genoemd naar John Hanning Speke, een ontdekkingsreiziger die sinds 1856 naar het raadsel: de oorsprong van de Nijl, op zoek was. Hij liep al zoekende tegen het meer Nyanza aan dat door hem vervolgens werd omgedoopt tot Lake Victoria. Speke was ervan overtuigd dat dit de oplossing was voor het raadsel omtrent de Nijl. Het Victoria meer is tweeënhalf keer zo groot als Nederland en het omliggende gebied is enorm uitgestrekt, maar vooral imponerend. De camping, opgezet door twee Nederlanders, is luxe en voorzien van keurige toiletten en douches met, jawel, warm water. Aan het meer ligt een gezellige bar. Dit plekje is een feest, een absoluut machtig mooie belevenis die eindeloos zou mogen duren.

Mooie sfeer bij zonsopkomst aan het Lake Victoria

Lake Victoria is vanwege het grote voedselaanbod een lustoord voor vogels en daarmee voor de vogelliefhebber. Links een prachtige zilverreiger die samen met de koe-reiger de meest voorkomende reigersoort is. Boven pa en ma Afrikaanse visarend, de trotse ouders van een volgroeid jong. Rechts een steltkluuit met zijn superlange poten, één van de vele steltlopersoorten die rondom het meer wonen.

Het is 8 oktober: Tijdens het ontbijt rond acht uur, passeren rijen vrouwen in kleurige gewaden. Zij zijn op weg naar het meer om de was te gaan doen die ze op het hoofd dragen. Even later varen we er langs omdat een bezoekje staat gepland aan een vissersdorpje zo'n twee kilometer verder.

Onderweg ontmoeten we prachtige vogeltjes. Een maal in het haventje aangekomen blijken we een topattractie te zijn en worden van alle kanten belaagd door voornamelijk kinderen die allemaal aan je willen zitten. Na een rondleiding is er een klein bewustzijn ontstaan over de levenswijze van deze mensen. Na de lunch is het ieder voor zich en god voor ons allen. De een gaat wat lezen in de zon, de ander aan de bar hangen. Het is ook mogelijk lekker in alle rust te gaan fotograferen. Er zitten tussen de ibissen en pelikanen bijvoorbeeld kraanvogels aan het meer, een genot om naar te kijken, ze te besluipen en te proberen ze van zo dichtbij als mogelijk is te fotograferen. Na het diner nuttigen we wat aan de bar, voeren daarna een muggeninspectie uit, doen de zaklampjes uit en leggen ons tevreden te ruste om deze dag nog even in gedachten door te nemen en in slaap te vallen.

Een vliegenvanger in de avondzon

Het is niet anders, maar wel erg jammer dat we het stukje paradijs aan het Lake Victora alweer moeten verlaten, 9 oktober. Ongeveer tien kilometer van dat mooie plekje vandaan wordt het Makula hospitaal bezocht. In één oogopslag is duidelijk dat je daar beter niet terecht kan komen. Het is een en al verval en ellende.

De aanwezige apparatuur is sterk verouderd. De patiënten liggen in armetierige kamertjes, zoals een vrouw met een vier dagen oude baby, nog een vrouw met een zeer ernstige vorm van malaria en een man met vermoedelijk aids. Ook hier is men weer blij met oude kleren dus laten we wat achter. Enigszins aangeslagen van alle ellende hier vervolgen we de reis. Via het dorp Humadi rijden we naar de Serengeti.

Zwarte en witte ibissen doen zich te goed aan de overvloed aan voedsel in Lake Victoria

Door de Ndabaka gate zijn we iets over half twaalf in het veelbelovende nationale park. In een mum van tijd is niets anders mogelijk dan te erkennen dat dit wildpark alle verwachtingen overtreft.

Even worden we belaagd door tse-tse vliegen die slaapziekte kunnen veroorzaken, Dus alle zestien slaan we wild om ons heen zodra de vliegen in de buurt komen. Binnen een half uur zijn we het tse-tse gebied vermoedelijk alweer uit, want de insecten zijn verdwenen.

Enorme aantallen kuddedieren trekken langs ons voorbij, net als hyena's, olifanten, giraffen, nijlpaarden en prachtige vogels. De schitterende landschappen zijn op zichzelf al de moeite waard. Prachtige bomen trekken de aandacht met weidse bladerkronen. De Serengeti moet voor enorm veel mensen het mooiste zijn op natuurgebied dat ze ooit hebben gezien. De Serengeti is sfeer, gevoel, stilte, blijdschap, geluk, macht en iets dat heel intens is. De ondergaande zon kleurt het gebied ook nog eens goudgeel op. Het is werkelijk prachtig!

Een nieuwsgierige, schitterend gekleurde kolonistenagame volgt onze activiteiten bij de Serengeti Lodge.

om je vingers bij af te likken, eentje die voor altijd op je netvlies blijft staan. Bij nog maar een heel klein beetje licht zet een ieder zijn tent weer op, een beetje in een halve cirkel. Je weet namelijk nooit of een dier nog wilde plannen met je heeft en zo is het gewoon veiliger.

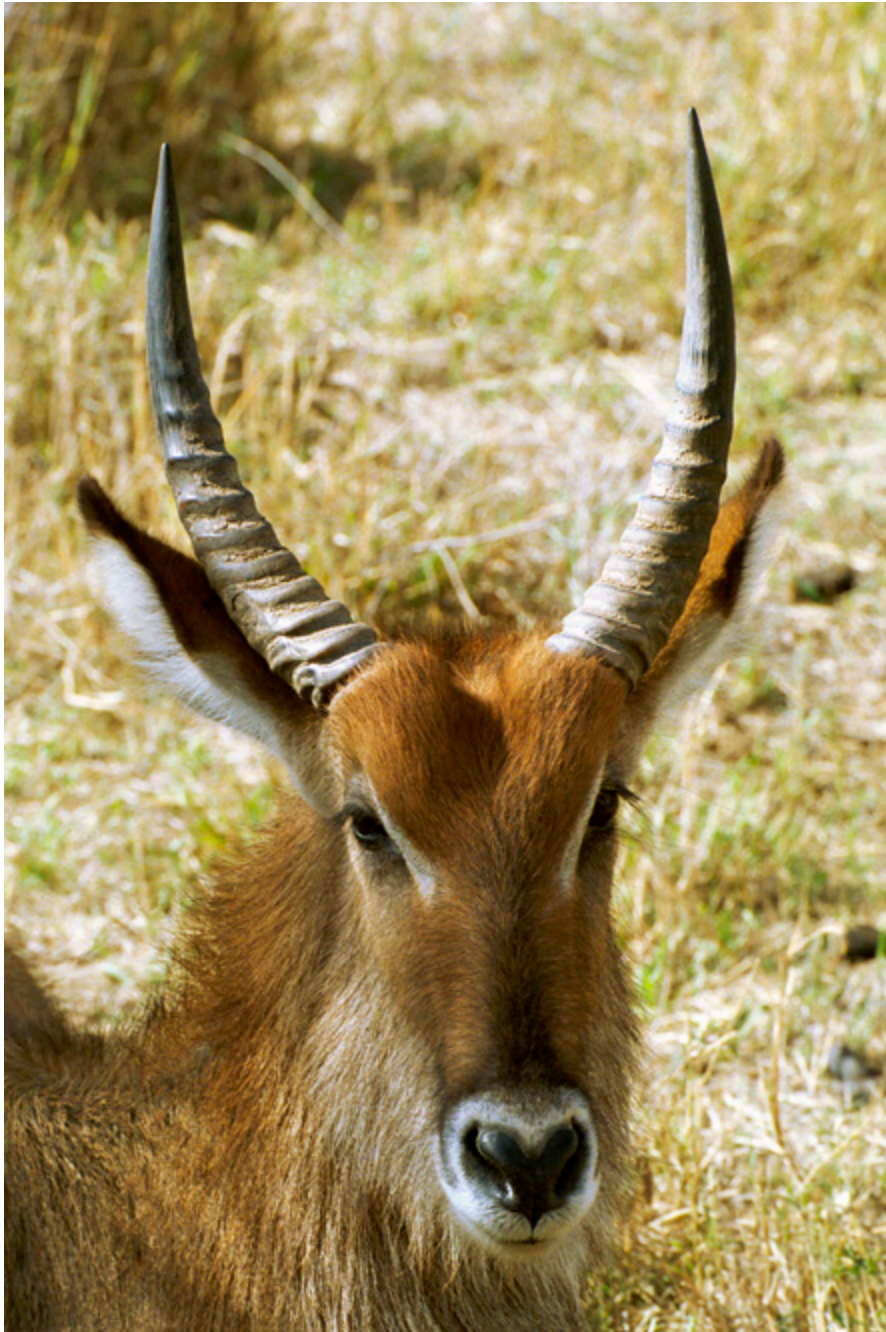
Die nacht zijn rondom leeuwengeluiden te horen. Ze moeten echt ergens in de buurt zitten. Spannend, maar de volgende ochtend blijkt toch niemand te zien opgegeten. Het is nog maar net licht als de groep op gamedrive gaat. Het is 10 oktober.

Helaas gaat die hete ploert hier zeer snel onder. Willen we niet op de tast de tent op hoeven zetten, dan zullen we even moeten opschieten nu. Alleen voor een zons- ondergang, zoals je waarschijnlijk maar eens in je leven zult zien, stoppen we. Goud, oranje, lila en verder paars. Deze zons- ondergang is enorm indrukwekkend, eentje

Zebra's, antilopen, kudu's, secretarismvogels, dikdiks, giraffen. Het is maar een greep uit de vele dieren die hier leven. Zowel de kleintjes als de groten in deze fascinerende Serengeti maken indruk. Het geheel is imponerend, schitterend, magnifiek. Dit is pas 'down to earth', want er is niets anders te bekennen dan deze wildernis waar het eindeloze dorre graslandschap een gouden gloed krijgt van de zon. Alles is hier helemaal perfect. Apensoorten als meerkatten en bavianen voeren een kostelijk amusant schouwspel op en wrattenzwijnen speren weg met hun staart als een antenne omhoog wanneer zij waarnemen dat er mensen in hun buurt zijn. Cheeta's, die makkelijk 120 kilometer per uur kunnen halen, besluiten zich niet druk te maken en blijven gewoon op hun schaduwrijke plekje. Nijlpaarden liggen roerloos als een berg rotsblokken in een poel, in een ander water staan zebra's te drinken en een leeuwenpaar heeft zich verstopt onder een boom. Eigenlijk kun je van de Serengeti geen genoeg krijgen, maar hier vliegt een dag nog harder om dan op alle andere mooie plekjes. Voor je het weet is het alweer volledig donker.

Waterbok (links), klipspringer op kopje (boven) en impala's. Slechts drie van de in vele soorten en grote aantallen voorkomende hoefdieren.

Heel veel vogels in de meest fantastische kleuren. Boven de fraaie Lilac Crested Roller. De glansspreeuw (rechts) is heel spectaculair! Maar ook bijzondere vogels als de secretarsvogel komen voor.

Een greep uit de vele, vele dieren en vogelsoorten. Boven een hyena en rechts de bat-eared fox. Daaronder de gewone vos en links de kleine trap.

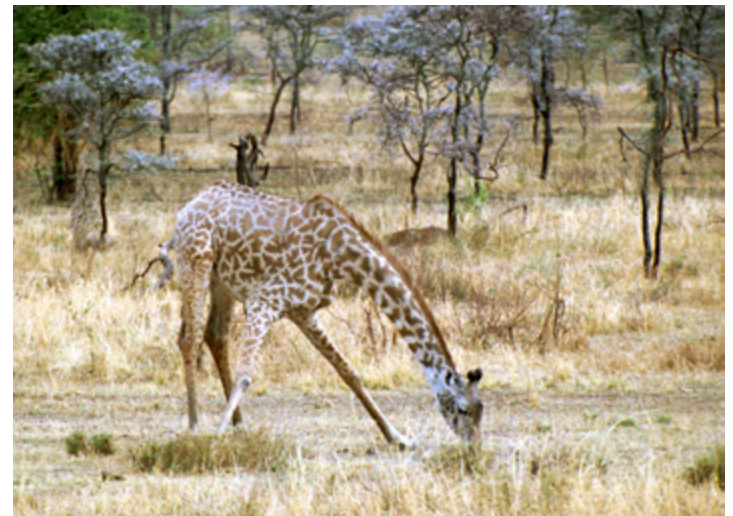
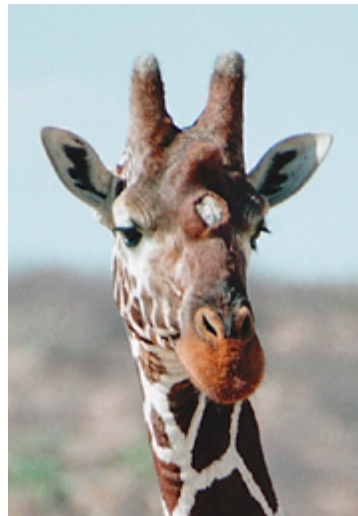
Met pijn in het hart wordt het kamp in de Serengeti opgebroken. Op zoek naar wild, rijden we naar de uitgang van dit overweldigende nationale park om naar de Ngorogoro krater te gaan. Als we onze kampeerplaats in de Serengeti verlaten staan op een steenworp afstand de eerste buffels en zebra's al.

Richting Seronera-rivier verandert het landschap. Steeds droger en vlakker wordt het, soms slechts onderbroken door 'n eenzame boom in een gebied dat volledig vlak is tot aan de horizon. Onderweg passeren nog wat leeuwen, impala's en struisvogels. Het blijft echter onvaarstelbaar dat hier wat dan ook kan overleven. Het is zo droog dat je luchtspiegelingen ziet aan de horizon. Vlak bij de uitgang blijken nog drie cheeta's te zitten, maar na een ontmoeting met hen zijn we echt bij de Naabi Hill-gate waardoor we Serengeti verlaten. En via diezelfde gate rijden we, na een twee volle dagen onvergetelijke Serengeti, meteen ook de Ngorongoro krater in. Al direct zien we spookachtige figuren. Het zijn jongens in zwarte lappen met witte strepen op het gezicht die er zo bij moeten lopen ten teken dat ze onlangs zijn besneden. De natuur is ook hier weer imposant, prachtige kleurschakeringen met mooie aardetinten zijn nu het decor na de eindeloze kale vlakten slechts begroeid met wat droog gras. In de namiddag kijken we uit over het kratermeer. Prachtige blauwtinten overheersen het beeld hier op een hoogte van zo'n tweeduizend meter. Het is ook een stuk kouder, zeker op onze kampeerplaats (Simba) die op 2200 meter ligt. In de nacht zakt de temperatuur tot net boven het vriespunt, maar met een warme pyjama en sokken in je slaapzak is het wel uit te houden.

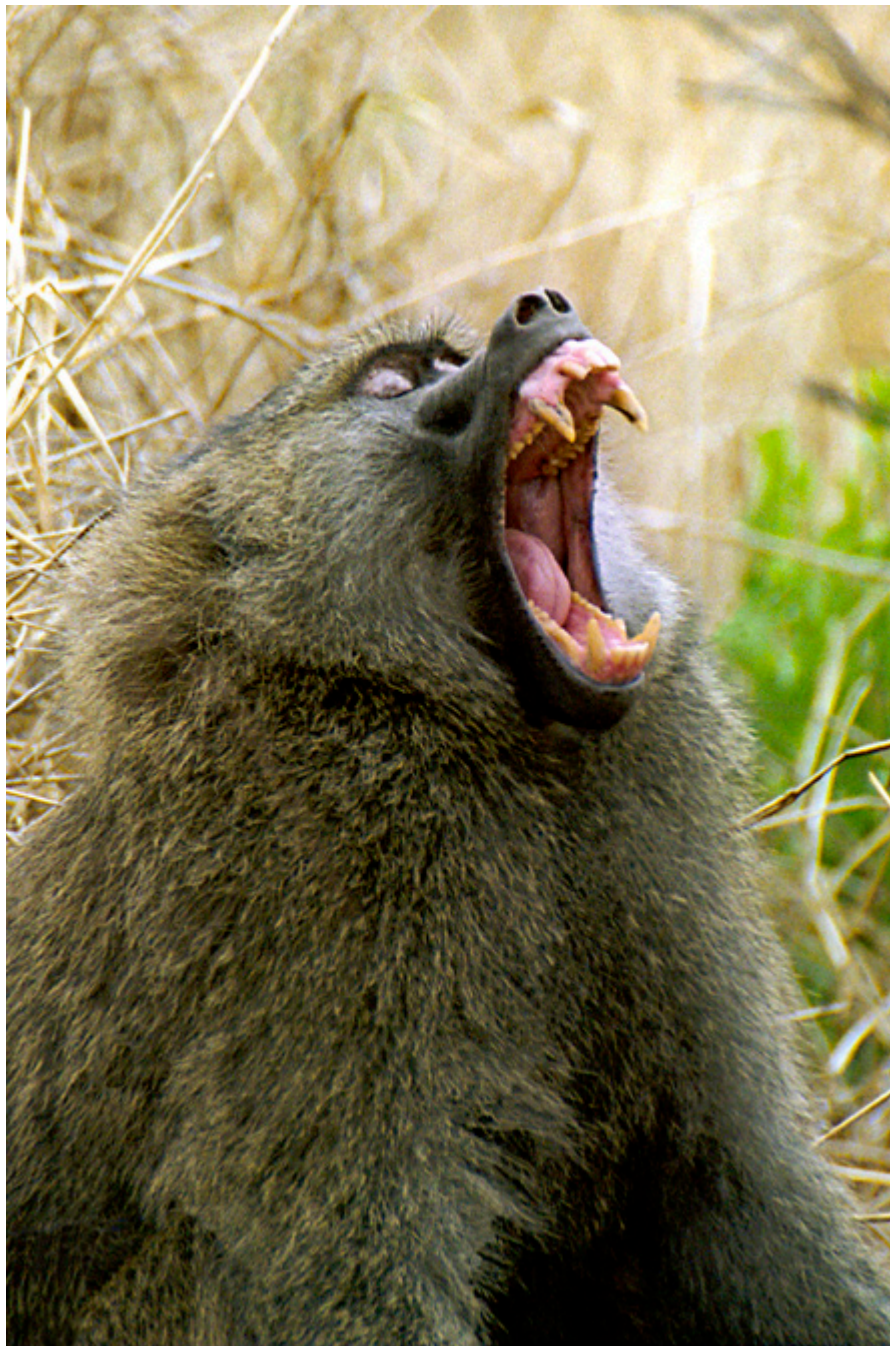

Overal en nergens kom je groepen bavianen tegen.
De jongen krijgen veel ouderlijke aandacht en zijn kostelijk om naar te kijken.

Vijf uur op, het valt best tegen. Voordeel is dat je jezelf niet hoeft te verzorgen want er is geen water, dat komt in Afrika wel vaker voor trouwens, dus het went. Met een vierpersoonsjeep gaan we in opgesplitste groepjes gamedriven.

12 Oktober. Het is fris zo vroeg. Hele stukken van de Ngorongorokrater lijken op een maanlandschap, voorzover we ons daarvan een voorstelling weten te maken. Door de wind voelt het kouder aan dan het is, het is hier zeer de moeite waard, maar wel anders en niet te vergelijken met de Serengeti. Ngorongoro is een beetje surrealistisch, We zien, al is het in de verte, twee neushoorns. Geen gekke score als je weet dat er nog maar vijf waren in 1980, vijftig in 1960. We zien kroonkraanvogels en nijlpaarden. Als de nevel is opgetrokken en de zon door de wolken breekt, zijn de bergen rondom de krater ineens spiegelglad en van glanzend zilver. Opeens een enorme poel waaruit nijlpaarden komen wandelen. Ze komen dichterbij de kant, magnifiek. Tussen de flamingo's zijn ze uiteindelijk volledig zichtbaar en bijna op aai-afstand. En dan ineens staan we tussen de rennende kuddes wildebeesten en buffels. Enorme rijen schuifelenden, stampende in stofwolken omhulde beesten maken een waanzinnige indruk. Ja, eigenlijk was tot nu toe Serengeti onovertreffelijk en met geen pen te beschrijven, maar Ngorongoro is misschien nog wel mooier. Een ding is zeker, het hoeft niet onder te doen voor de Serengeti, want hier is het toch ook wel fabuleus, fantastisch, overweldigend en gaaf. Op de weg de Ngorongoro uit verspert een olifant de uitgang. Hij kan ons

viertjes in die kleine wagen makkelijk verpletteren. We rijden daarom toch maar even iets naar achteren, het reusachtige beest drinkt water, kijkt ons nog even aan en verdwijnt naar waar het vandaan kwam. De Ngorongoro ligt veel te snel alweer achter ons. We passeren het nationale park Manyara, bekend om de vele giraffen. Even een stop om van het uitzicht te genieten voordat we verder gaan naar Arusha. Daar zijn we redelijk laat op ons camp Masai. Het ruikt er heerlijk naar de bloemen van de hier groeiende bomen en terwijl Kenya het laatste avondmaal maakt zet de groep voor het laatst de tent op.

Schier eindeloze kuddes van met name wildebeesten en zebra's zijn altijd maar weer op zoek naar water.

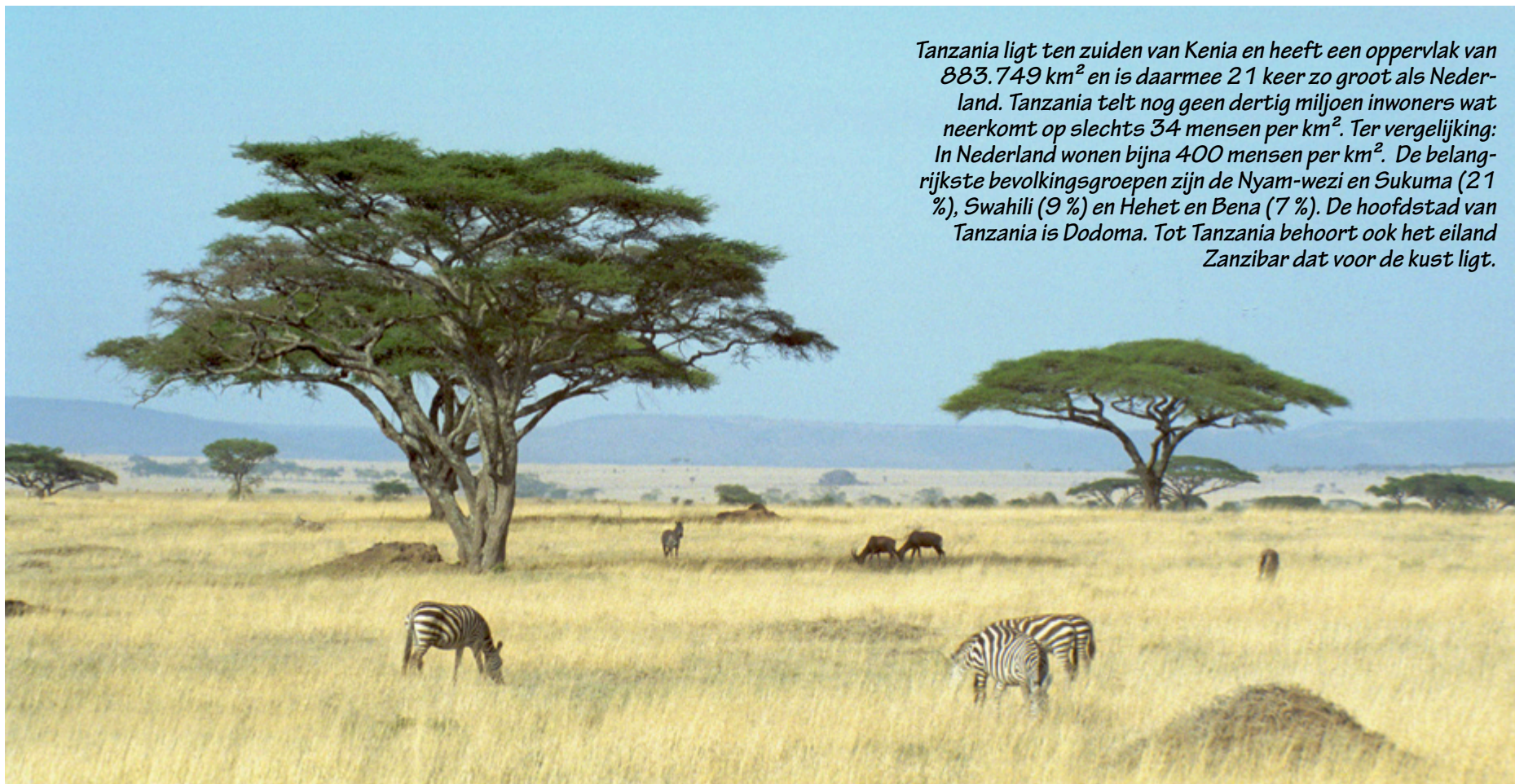

Op 13 oktober staat een bezoek aan het centrum van Arusha op het programma. Iedereen wil zijn koopwaar aan je kwijt, als toerist word je dan ook aan alle kanten belaagd. De souvenirs bestaan uit zeepstenen attributen, houtsnijwerken en meer typisch Afrikaanse dingen.

Er worden goede zaken gedaan want menigeen loopt al snel met zakjes spullen te sjouwen. Na al het gewinkel showt iedereen de gedane aankopen tijdens een lunch in het eettentje Bamboo. 's Middags wordt er een bezoek gebracht aan een Masaidorp. Het is er alweer enorm primitief; de mensen wonen in hutten van poep en pies. De krijgers van het dorpje, zo vernemen we, zijn op jacht naar een leeuw die de afgelopen nacht schijnbaar een stuk vee heeft gedood. Dat het jagen op dergelijke dieren hier bij wet is verboden interesseert ze schijnbaar niet. Eenmaal terug in onze camping maakt iedereen zich klaar voor het gezamenlijke afscheidsdiner in het bij de camping behorende restaurant. Het is een zeer gezellige avond, met een klein vleugje sfeer van weemoed. Morgen is het voorbij, behalve voor degenen die nog een weekje Zanzibar hebben geboekt.

Tanzania ligt ten zuiden van Kenia en heeft een oppervlak van 883.749 km² en is daarmee 21 keer zo groot als Nederland. Tanzania telt nog geen dertig miljoen inwoners wat neerkomt op slechts 34 mensen per km². Ter vergelijking: In Nederland wonen bijna 400 mensen per km². De belangrijkste bevolkingsgroepen zijn de Nyam-wezi en Sukuma (21%), Swahili (9%) en Hehet en Bena (7%). De hoofdstad van Tanzania is Dodoma. Tot Tanzania behoort ook het eiland Zanzibar dat voor de kust ligt.

Bij een allerlaatste keer tent opzetten, hoort ook een allerlaatste keer tent afbreken. Dat gebeurt vanmorgen, 14 oktober. Om acht uur verlaten we Arusha en Tanzania via wegen door een schitterende landschap.

Onderweg passeren we regelmatig heldhaftige krijgers in vol ornaat die met hun kuddes lopen. Het zijn prachtige mensen om te zien. De route loopt naar Namanga, de grens met Kenia waar we om half elf in de morgen zijn. Langzaam maar zeker naderen we Nairobi. Hier en daar beginnen gezichten al iets somberder te kijken, met reden. In rap tempo vliegen de laatste uren van deze

perfecte reis voorbij. Ineens is het dan drie uur. De truck is weer bij het Silver Springs hotel, dat in tegenstelling tot de nacht van aankomst, ineens veel luxer oogt. Nog een gezamenlijk diner en dan volgt de onvermijdelijke scheiding van de groep. Het grootste deel gaat naar huis en wordt door Rufus voor het laatst gereden. Nu naar het vliegveld.

De achterblijvers zijn wij. De tassen ondergaan een uitvoerige reorganisatie en wij nemen een heerlijke lange uitgebreide douche. Aan de kleur van het wegstromende water door het badputje te zien, was dat wel nodig ook.

Zanzibar

De bestelde taxi staat om half zeven paraat, twee uur later hangen we in een toestel van Kenya Airways tussen hemel en aarde en passeren de top van de Kilimanjaro. Na nog een tussenlanding in Mombasa landen we half elf in de ochtend in Zanzibar.

15 Oktober. Zenith-tours neemt het hier van Baobab over. Ons Hotel International blijkt midden in het centrum te liggen. De kamer is een statige met de naam 'Executive Suite' op de eerste etage, direct boven de voordeur van het hotel. De kamer is sfeervol, heeft een zeer hoog plafond van een meter of zeven en meubilair uit vroeger tijden zoals een hemelbed. De hemel bestaat uit een klamboe. De kamer kost 75 Amerikaanse dollars per nacht.

Een bezienswaardigheid is het in 1883 gebouwde House of Wonders, zo genoemd omdat het pand in die tijd het hoogste van Zanzibar was. Bovendien beschikte het over elektriciteit en water, uniek voor Zanzibar, zeker in die jaren. Zuhura Ali Tuma, de gids, vertelt dat Sultan Barghash bin Said in het House of Wonders woonde met nog ongeveer honderd mensen. Buiten de Sultan en al zijn vrouwen en kinderen bood het pand ook het personeel onderdak. Inmiddels is het pand al sinds 1960 onbewoond. Binnen in de hal staan

een aantal oude auto's tentoongesteld die ooit hebben toebehoord aan bekende mensen, althans in Zanzibar. Er staat bijvoorbeeld een Wesley die van de eerste president van de Afro Shirazi-party is geweest, periode 1960-1964. Ook een Ford Zephyr staat tentoongesteld. Deze was van de eerste president van Zanzibar die het land van 1964 tot 1972 regeerde. Vanaf de eerste etage heb je al een heel aardig uitzicht over een deel van het oude centrum en de haven. We bekijken op de tweede etage de slaapkamer van de Sultan van toen en de troonkamer. Het uitzicht vanaf het zeer grote balkon is nog veel mooier. Na het House of Wonders uitvoerig te hebben bekeken, volgt een slentertocht door de straatjes van Zanzibar. De stad is aardig in verval geraakt en niemand lijkt zin te hebben de overal aanwezige rommel op te ruimen. Maar de fantastische, rijk bewerkte houten voordeuren en gevels verraden dat Zanzibar ooit erg welvarend moet zijn geweest. Op het balkon van onze hotelkamer drinken we een flesje wijn leeg voordat we gaan eten. De keus om dit te doen, valt op het Blues restaurant in de haven.

Gosh, dat was schrikken om vijf uur in de nacht, Islamitisch gejeremieer. We vallen weer in slaap om rond zeven uur op normale wijze nogmaals wakker te worden. Het is dan al broeierig heet.

16 Oktober. Zanzibar staat bekend als kruideneiland, dus een kruidentoeer moet in het pakket. Die is enorm leuk. Kruiden waren ooit Zanzibars belangrijkste bron van inkomsten, door de moordende concurrentie van andere landen

De 'enige kronkelende palm ter wereld' was uiteraard reden voor een foto-stop.

nu niet meer. Toerisme heeft die eerste plaats ingenomen. We proeven Casave, gegrild en in chips versie, eten verder een stukje Cherimoye dat een kruising is tussen peer, banaan en ananas. Dan ontdekken we de heerlijk geurende kruiden Rozemarijn, kaneel, kruidnagel en eucalyptus. We zien de koffieplant, bekijken kapok en nemen een hapje van een soort kant en klare tweedrank, smakend naar banaan en ananas. Dan volgen peper, vijgen, de Zanzibar appel, de henna plant, broodvrucht en oranje wortel die uit de grond wordt gehaald om er curry van te maken. De groeiwijze van een nootmuskaat is hier ook eens van naderbij te bekijken. Nootmuskaat zit verstoppt in een soort perzik en verpakt in een rood plastic-achtig velletje. Hierin zit een soort pit en daar gaat het dan om. De lipstick plant is ook geinig, maar groeit slechts in één kleur; oranje-rood.

Na de kruidentocht krijgen we heerlijke koffie, grapefruit en zeer smakelijke zelfgemaakte, nog warme donuts. Natuurlijk zijn er allerlei kruidenmandjes te koop. Via een Arabisch badhuis en een grot, waarvan het verhaal gaat dat er vroeger slaven werden opgeslagen, komen we op een prachtig wit strandje. Hier is het mogelijk de verhitte lijven even af te koelen. Als dat gelukt is wordt kokosnotenmelk drinken en daarna kokos proeven. Zachte, uit een noot van drie maanden, en harde uit zes maanden gerijpte kokosnoten. Dan zit de tour, die absoluut z'n geld waard was, er op. 's Avonds schuiven we bij Picky's, op zo'n vijf minuten lopen van het hotel, een pizza naar binnen.

De laatste dag in Zanzibar stad wandelen we over de markt, een volslagen gekkenhuis. Maar erg kleurrijk en leuk voor wat aardige foto's. 17 Oktober. Het is heet. Na anderhalf uur wordt het weer de hoogste tijd voor een bacteriedodend colaatje bij Blues aan de haven.

Ook 's avonds eten we daar met een stel gezellige Amerikanen die we tijdens de kruidentour ontmoet hebben. Om tien uur de volgende ochtend haalt een busje ons op en rijdt naar de oostkust. Het Coconut Beach hotel in het gehucht Jambiani is de bestemming. 'Hotel' blijkt een wat groot woord. Het is een ronde hut met stromend water en een bed met klamboe. We zitten aan zee. En die zee is waanzinnig blauw van kleur en fascinerend om naar te kijken. In het hotel kunnen we eten en aan het strand liggen. Verder is er niet veel, maar ach, dit heeft best iets.

Het eb en vloed verschil is hier gigantisch door het enorm vlakke strand. Dus toen het de volgende dag eb was, hebben we een aardige wandeling gemaakt naar zee. De bodem leverde een machtig schouwspel op van krabbetjes, zeesterren en andere in zee levende diertjes. Verder geluierd, gelezen, geslapen, gegeten en veel gedronken.

20 oktober. Het is inmiddels de laatste dag op Zanzibar. Rond het hotel is het een soort van enclave die doet denken aan Bosnië. Daar zijn we een stukje doorheen gewandeld, maar boeiend was het eigenlijk niet. We hebben ons wel weer verbaasd over het primitieve leven waartoe de mens hier in staat is, weliswaar noodgedwongen, maar toch. Deze laatste dag hebben we dus nog maar wat zon tot ons genomen en het geluier van gisteren herhaald.

21 oktober. Om zeven uur in de ochtend rijden we via zandpaden en wegen die eigenlijk die titel niet verdienen naar het vliegveld. Er moet wel nog even twintig dollar per persoon worden neergelegd anders mogen we niet weg. Dat willen we dus wel. Via Mombasa zijn we, na een forse vertraging, om vijf uur weer op hotel Silver Springs. De laatste avond van een indrukwekkende, fijne, en machtig mooie, nog steeds te korte reis.

Om half acht 's ochtend op 22 oktober staan we bepakt en bezakt klaar voor de reis naar huis waar we tegen de avond weer zijn. De volgende ochtend worden we weer in ons eigen bed wakker en pakken de draad van het normale leven weer op. We kijken elkaar aan: twee zielen een gedachte. Wat was het fantastisch en wat zouden we nog graag daar in Kenia of Tanzania willen zijn!